

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/159125,Zakonczenie-prac-w-Batumi-Gruzja-Odnaleziono-szczatki-29-osob.html>
22.04.2026, 09:25

Strona znajduje się w archiwum.

Zakończenie prac w Batumi (Gruzja). Odnaleziono szczątki 29 osób

09.02.2022

Zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN zakończył prace poszukiwawczo-ekshumacyjne w miejscu odkrycia masowych grobów z lat 30-tych XX wieku na terenie bazy wojskowej w Batumi (Gruzja). W wyniku przeprowadzonych działań odnaleziono i podjęto szczątki 29 osób znajdujące się w zbiorowej mogile. Był to kolejny etap poszukiwań ofiar sowieckich represji z lat 1937-1938 w tym miejscu.

Duchowieństwo Diecezji Batumi i Lazeti oraz Institute for Development of Freedom of Information (IDFI) zwróciło się do Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN z prośbą o włączenie się w prace poszukiwawcze w miejscu, gdzie w ubiegłych latach odnaleziono szczątki ok. 150 osób pogrzebanych w pięciu zbiorowych mogiłach. Zachodziło przypuszczenie, iż w wśród ofiar mogą być Polacy zamordowani w ramach tzw. operacji polskiej. W badanym miejscu przez lata stacjonowały wojska sowieckie (obecnie stacjonuje tam armia gruzińska).

Prace prowadzono w dniach 24 stycznia - 8 lutego br. U boku archeologów i antropologów IPN w badaniach udział wzięli również przedstawiciele gruzińskiej armii, reprezentanci IDFI oraz lokalne duchowieństwo. W wyniku przeprowadzonych prac, w szóstym dole śmierci odnaleziono szczątki 29 osób. Wszystkie ofiary miały ręce skrępowane prawdopodobnie sznurem. W jamie grobowej odnaleziono amunicję kalibru 9 mm, której prawdopodobnie używano w trakcie egzekucji, strzelając w tył głowy. Niektóre z odnalezionych czaszek noszą ślady wielokrotnych postrzałów. Przy szczątkach odnaleziono liczne przedmioty, w tym rzeczy osobiste (do tej pory zaewidencjonowano ponad sto przedmiotów). Na obecną chwilę trudno stwierdzić, czy egzekucje były wykonywane na miejscu oraz w jaki sposób działali sprawcy zbrodni.

Równolegle z trwającymi pracami ekshumacyjnymi w szóstym dole śmierci, zespół Biura prowadził szerokopłaszczyznowe prace archeologiczne z użyciem ciężkiego sprzętu w celu weryfikacji, czy na terenie bazy wojskowej znajdują się kolejne groby. W wyniku przeprowadzonych badań, dalszych miejsc pochówku nie odnaleziono.

Poszukiwania szczątków ofiar terroru komunistycznego na terenach wojskowych w Batumi rozpoczęły się w 2017 r., dzięki staraniom s. Sidonii Darchii, przełożonej miejscowego klasztoru i sierocińca. Wówczas, własnymi siłami i środkami odkryto cztery groby, z których ekshumowano i zabezpieczono szczątki 150 osób. W prace poszukiwawcze, w kolejnych latach, zaangażowali się specjaliści z dwóch amerykańskich uniwersytetów w Texasie i Michigan. W sierpniu 2021 r. odkryli oni szczątki 28 osób w piątym masowym miejscu pochówku.

Badania w Batumi dążą do odkrycia jednej z tajemnic sowieckiego terroru na ziemiach byłego ZSRS. Na terenie autonomicznej republiki Adżarii, której stolicą jest Batumi, w wyniku represji

stalinowskich życie mogło stracić blisko 1050 osób, w tym obywatele polscy.

BPII

09.02.2022

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala

Poszukiwania

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN
Zakończenie prac w Batumi (Gruzja). Odnaleziono szczątki 29 osób

Biurow Poszukiwań i Identyfikacji IPN
Zakończenie prac w Batumi (Gruzja). Odnaleziono szczątki 29 osób

Biurow Poszukiwań i Identyfikacji IPN
Zakończenie prac w Batumi (Gruzja). Odnaleziono szczątki 29 osób

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN
Zakończenie prac w Batumi (Gruzja). Odnaleziono szczątki 29 osób

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN

Zakończenie prac w Batumi (Gruzja). Odnaleziono szczątki 29 osób

Biurow Poszukiwań i Identyfikacji IPN
Zakończenie prac w Batumi (Gruzja). Odnaleziono szczątki 29 osób

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN
Zakończenie prac w Batumi (Gruzja). Odnaleziono szczątki 29 osób

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN

Zakończenie prac w Batumi (Gruzja). Odnaleziono szczątki 29 osób

Biurowo Poszukiwań i Identyfikacji IPN
Zakończenie prac w Batumi (Gruzja). Odnaleziono szczątki 29 osób

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN
Zakończenie prac w Batumi (Gruzja). Odnaleziono szczątki 29 osób

Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN

Zakończenie prac w Batumi (Gruzja). Odnaleziono szczątki 29 osób